MAJANDUS- JA KOMMUNIKATSIOONI-MINISTEERIUM

KÜBERJULGEOLEKU NÕUKOGU

27.02.2024

MAJANDUS- JA KOMMUNIKATSIOONI-MINISTEERIUM

PÄEVAKORD

13:00 (5 min) **Sissejuhatus** – kinnitatakse päevakord

13:05 (10 min) **1. Olukord küberruumis** – infopunkt (RIA)

13:15 (15 min) **2. Kübervaldkonna hetkeolukord ja olulised teemad** (MKM, RIA)

13:30 (10 min) **3. Küberreservi õppuse järelmid** – infopunkt (RIA)

13:40 (10 min) **4. Tallinna Mehhanism –** infopunkt (VÄM)

13:50 (10 min) **5. IT-koalitsioon (KAM)**

14:00 (20 min) **6. AOB** – infopunkt ja arutelu

14:20 (10 min) **Lõppsõnad** – vajadusel arutelu

RIIGI INFOSÜSTEEMI AMET

1. OLUKORD KÜBERRUUMIS

27. veebruar 2024

Intsidendid ja nakatumised, 2023-2024

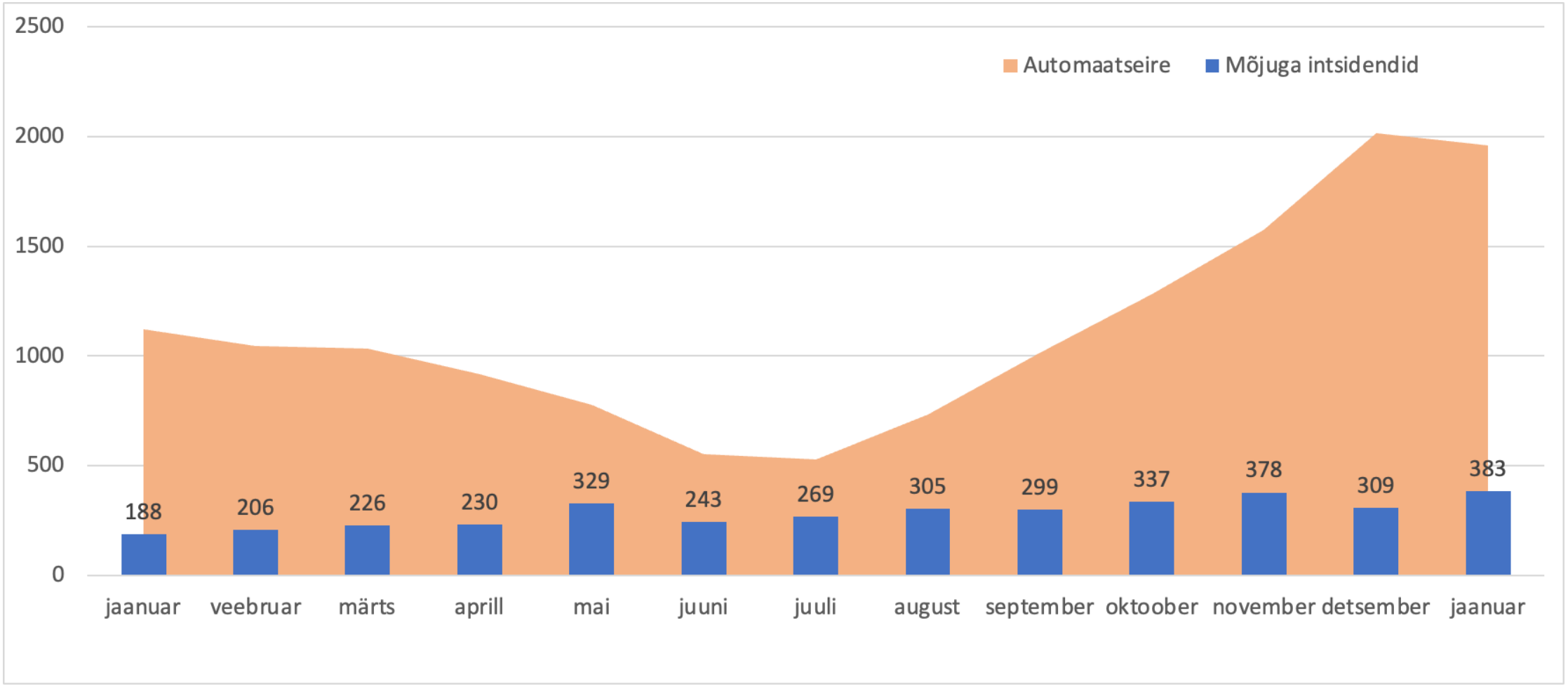

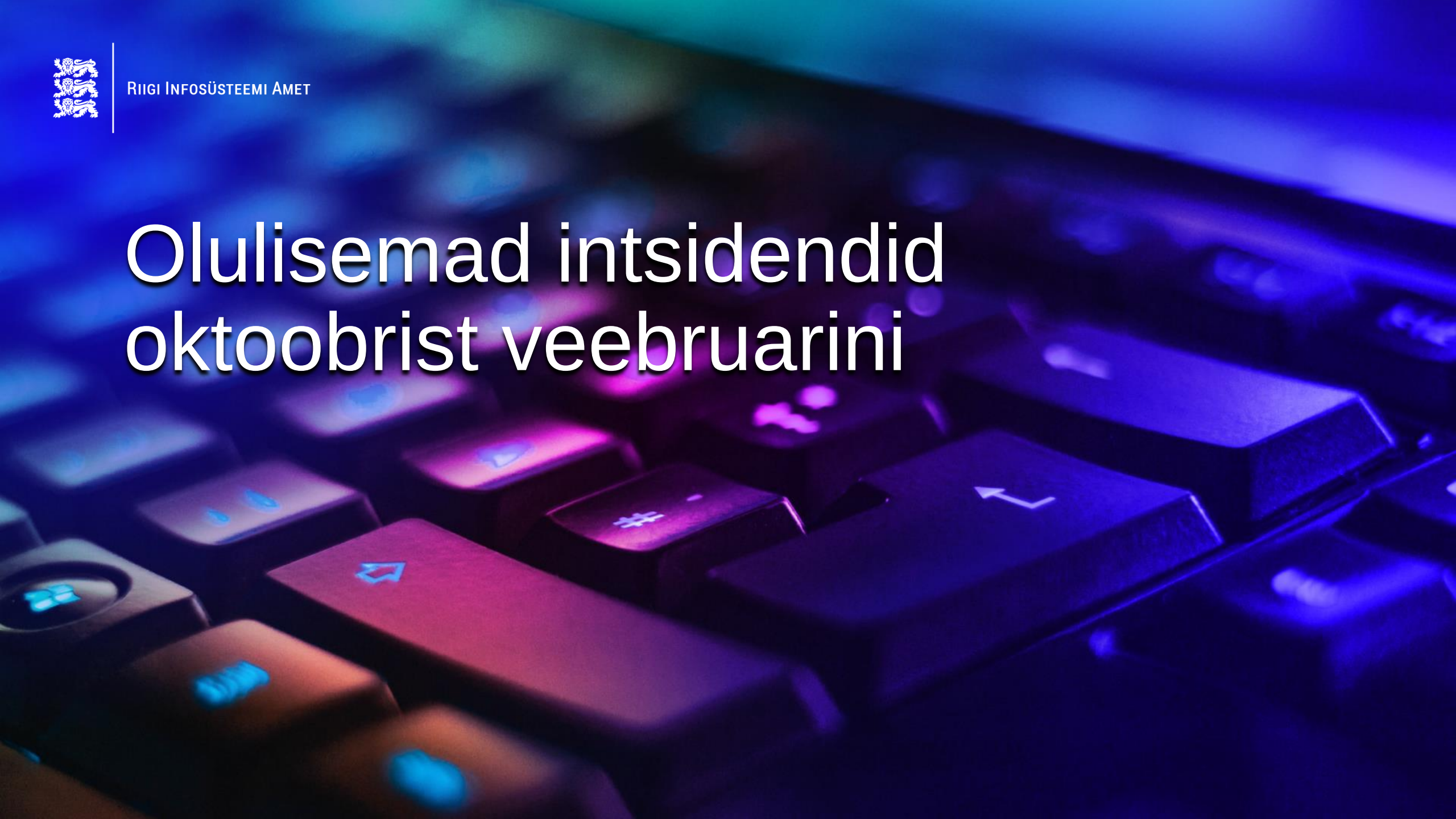

Riigi Infosüsteemi Amet

Olulisemad intsidendid oktoobrist veebruarini

- Katkes Telia kõnekeskuse töö, mõjutas mh häirekeskust
- Mitu lunavararünnakut suurte ettevõtete vastu
- Haiglate elektri- ja sidekatkestused
- Rünnakulaine Unitronicsi juhtseadmete vastu
- Andmeleke geneetilise testimise ettevõttest Asper Biogene
- RIKi serverit rünnati Confluence'i haavatavuse kaudu
- Välisministeeriumi rünnati Ivanti haavatavuse kaudu
- Puuduliku varunduse tõttu kadus osa regionaal- ja põllumajandusministeeriumi andmetest

Ilmus küberturvalisuse aastaraamat

- 2023.a 3314 mõjuga intsidenti
- Kasv võrreldes 2022.a 24%
- Üle poole neist õngitsused: lekkinud parool avab ukse
- Küberruumis peegelduvad geopoliitilised pinged
- Loe ria.ee või küsi paberraamatut

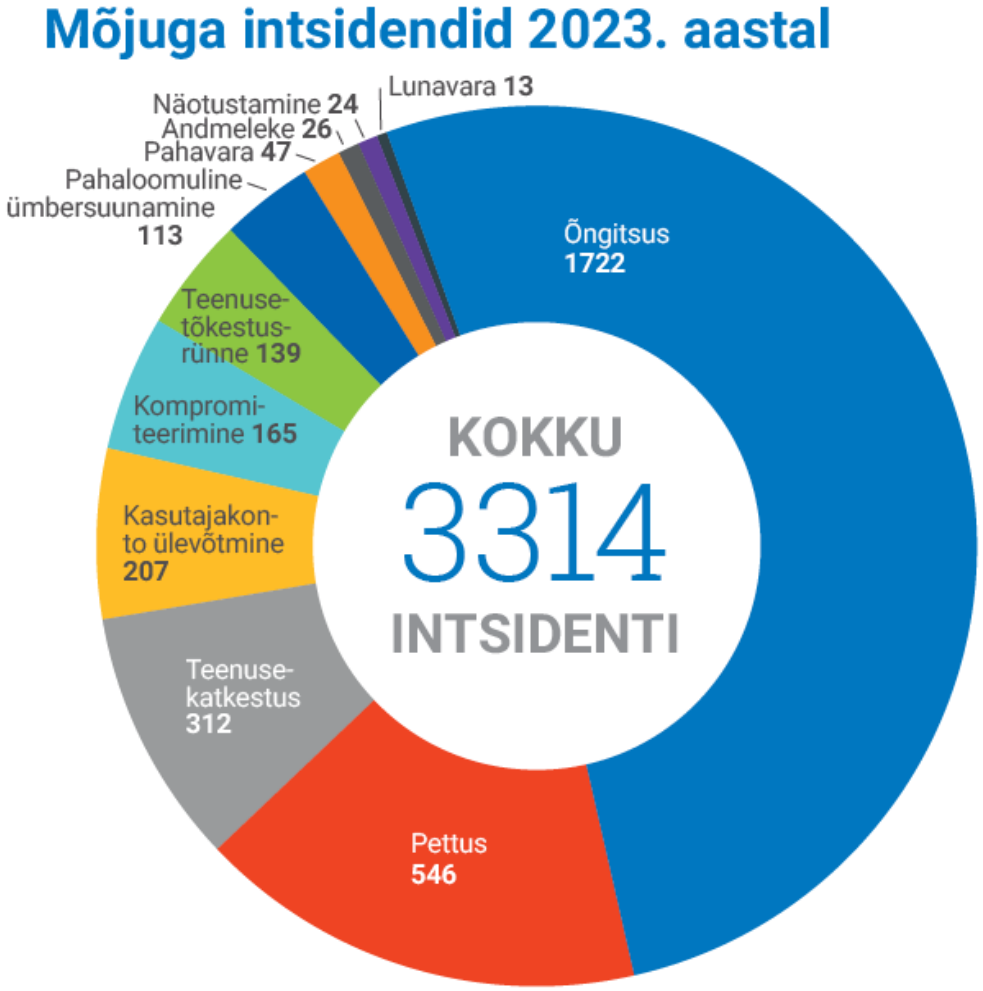

Kuus sama palju rünnakuid, kui muidu aastas

Eesti teatas otsusest anda Ukrainale seni suurim kogus sõjalist abi.

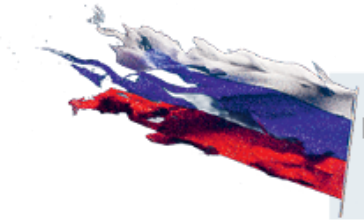

Levis valeinfo Pihkva lennujaama vastu toime pandud rünnakutest.

Eesti keelas Vene numbrimärgiga sõidukite sisenemise.

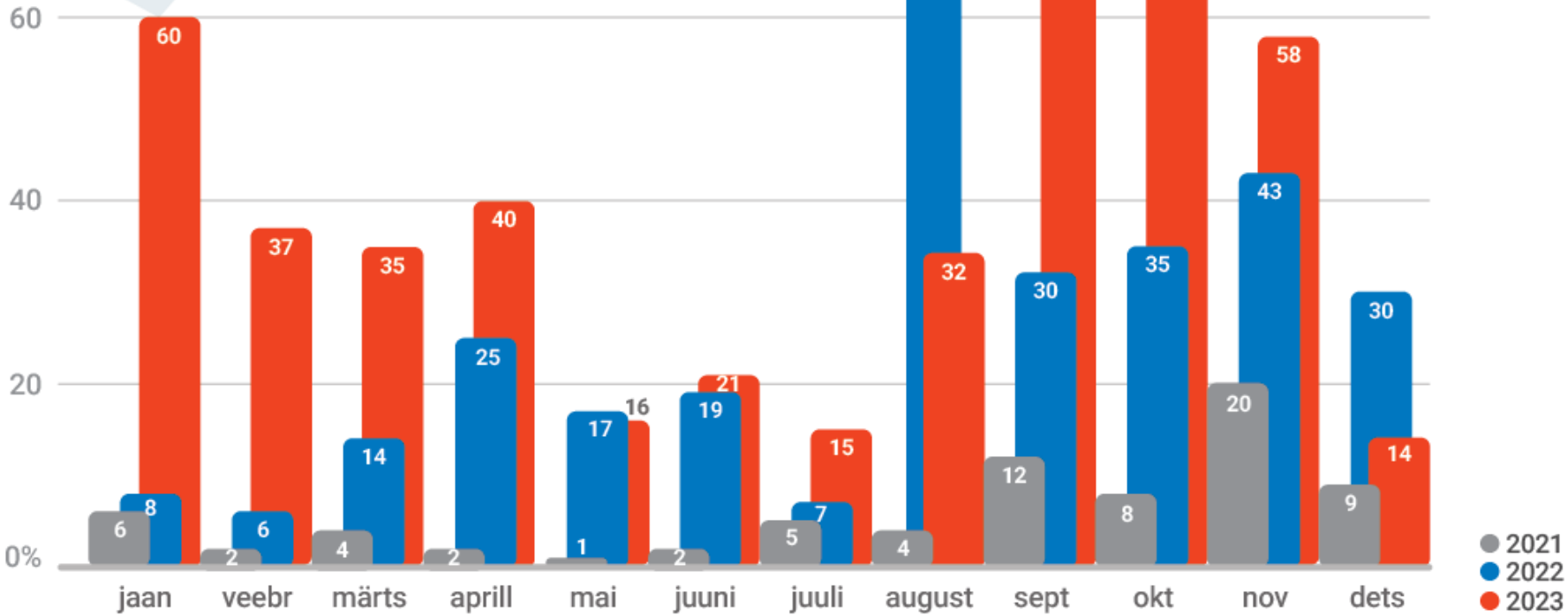

Tänan kuulamast!

Gert Auväärt
NCSC-EE

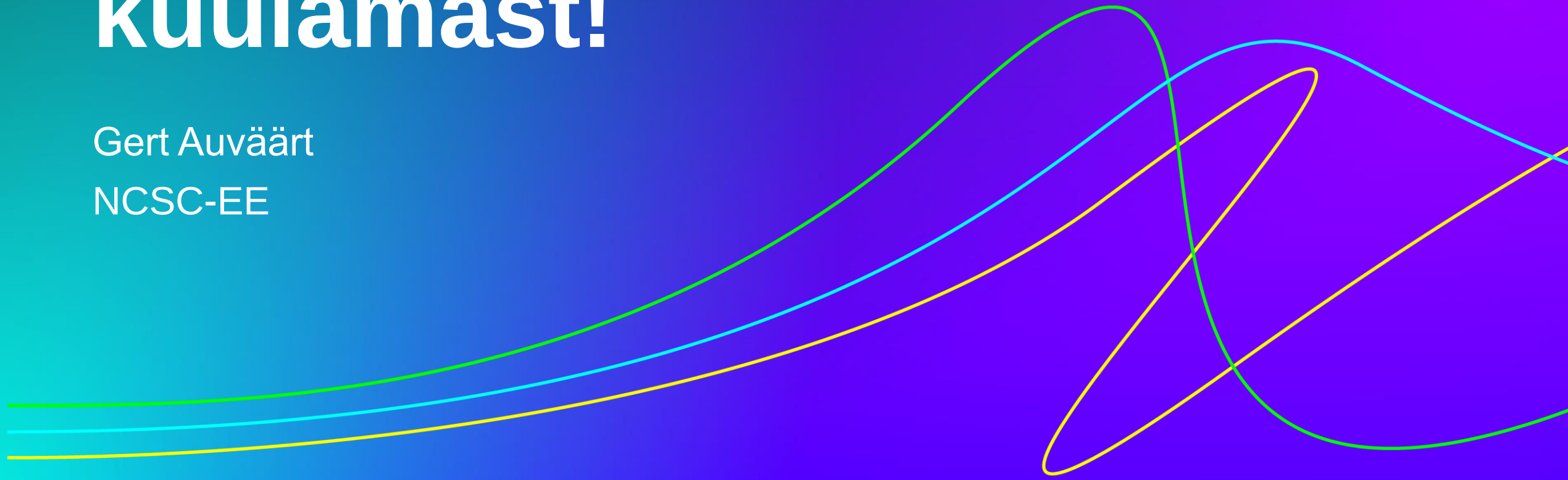

MAJANDUS- JA KOMMUNIKATSIOONI-MINISTEERIUM

2. Kübervaldkonna hetkeolukord ja olulised teemad

- MKM kaardistus – välisühenduste katkemine, küpsusmudel
- Küberturvalisuse strateegia
- Pilvemääruse rakenduskava

MAJANDUS- JA KOMMUNIKATSIOONI-MINISTEERIUM

2.1 MKM kaardistus: välisühenduste katkemine

TÄHELEPANEKUD	Saartalituse stsenaariumit läbimängitud ei ole
	Teenuste kaardistamine töös
	Lõppkasutaja ligipääs teenustele, ei hinnata mõju kodanikule
JÄRELDUSED	Turvamata andmeside ja interneti võrk
	Sõltuvus IT-majadest, sh RIAst
	Kriisi ja taasteplaani täiendamine (nõuded teenusepakkujale)
	Erinev arusaam satelliitsidest

MAJANDUS- JA KOMMUNIKATSIOONI-MINISTEERIUM

2.1 MKM kaardistus: küpsusmudel

	HTM	JUM	KAM	KliM	KUM	REM	MKM	RAM	SIM	SOM	VÄM
Taakvara osakaal infosüsteemides											
Logide haldus											
Infoturbealane operatiivtöö											
Küberturbealane teadlikus organisatsioonis											
Turvaline tarkvaraarendus											
Identiteedihaldus											
Pilveteenuste kasutus	ei		ei								

	Riigi-kantselei	Riigi-kogu	Riigi-kontroll	Töötu-kassa		Tallinna LV	Narva LV	Pärnu LV
Taakvara osakaal infosüsteemides								
Logide haldus								
Infoturbealane operatiivtöö								
Küberturbealane teadlikus organisatsioonis								
Turvaline tarkvaraarendus			N/A				N/A	N/A
Identiteedihaldus								
Pilveteenuste kasutus								

2.2 Küberjulgeoleku strateegia – tänane seis

- Kaasamisring: palusime tagasisidet 14.02-ks
- Sisendit tuli väga palju (12 asutust + 2 ETOt) – AITÄH!
- Käimas sisendite analüüs, tagasisidestamine, kompromisside otsimine
- Märtsi keskel uuendatud tekst

2.3 Pilvemääruse rakenduskava

Madis Tapupere

27.02.2024

Majandus- ja Kommunikatsiooni-ministeerium

Pilvemääruse põhimõtted

+ Pilveteenus ei erine olemuslikult muudest teenustest ja tema kasutuselevõtul tuleb järgida kõiki kehtivaid norme (hange, riskianaüüs jmt)
+ Lõppvastutus iga avalikus pilves toimiva teenuse eest on endiselt teenuseomanikul
  + Avalikus pilves paikneva teenuse kasutus peab baseeruma riskihinnangul
+ Tekib ülevaade avalikus sektoris kasutusel olevates pilveteenustest. Kasutatavatest pilveteenustest tuleb teavitada RIA-t
  + Ülevaade võimaldab avalikul sektoril efektiivsemalt reageerida küberohtudele ning hõlbustada pilvteenuste kasutuselevõttu

Pilvemääruse rakendamise väljakutsed

+ Avalikke pilvi puudutavate riskihinnangute teadmuse jagamine
  + Igale teenusele tehakse selle teenuse spetsiifiline riskianalüüs
  + Samas sisaldab iga selline analüüs pilveteenuse pakkujat ja tolle tooteid-teenuseid puudutavat üldist teadmist, mida meil on huvi kõigi tolle pilveteenuse kasutusele võtta soovijate vahel jagada.
+ Kogemuse ja kompetentside vähesus avalike pilvede kasutuselevõtul

Hetkelahendus- riskide teadmuse jagamine

- RIA hoiab ülevaadet pilveteenuste kasutuse üle, avalikud asutused on kohustatud teda sellest teavitama
- RIT kui riigiülene teenuste vahendaja:
  - teostab iga RITi vahendatava teenuse kohta oma riskihinnangu ja
  - jagab seda omakorda enda klientidega, kes selle alusel enda lõpphinnangu teevad
- Uue teenuse kasutuselevõtja saab sisendi enda riskianalüüsiks kas RIT-ilt (vaid tolle vahendatavate teenuste osas) või pöördub RIA vahendamisel otse teise asutuse poole, kes tolle riskianalüüsi teostanud on.

Hetkelahendus- praktilise kogemuse vähesus

Timeline overview

Stage 1 – Direction of the strategy and governance model
Sprint 1. Initiating a project and launching teamwork.
Sprint 2. Defining a vision for cloud services.
Sprint 3. The concept and road-map.
Sprint 4. Governance model design and PoC.
Sprint 5. Clarification of roles and vision of partnerships.
Sprint 6. Finalize and hand over the results for the first stage.
Stage 2 – Implementing the governance model
Sprint 7. Competency mapping.
Sprint 8. Guidelines for service providers.
Sprint 8. Guidelines for management of cloud adoption.
Sprint 10. Finalizing and handing over the results of the second phase, and preparing for the third phase.

+ MKM-i tellimusel on RIT töötamas välja „Avaliku pilve strateegiat“
  + Eesmärk anda pilveteenuste kasutuselevõtjatele abivahendid ja suunised, aga ka määratleda, mida ja mis määral me soovime kontrollida või pakkuda keskselt
+ Strateegia valmib eeldatavalt juunis
+ Kaasatud lai ring IT majade esindajaid
+ RIT saab olema nii avalike pilveteenuste vahendaja („pilveteenuste turuplats“) kui ka kompetentsikeskus

MAJANDUS- JA KOMMUNIKATSIOONI-MINISTEERIUM

PÄEVAKORD

13:00 (5 min) **Sissejuhatus** – kinnitatakse päevakord

13:05 (10 min) **1. Olukord küberruumis** – infopunkt (RIA)

13:15 (15 min) **2. Kübervaldkonna hetkeolukord ja olulised teemad** (MKM, RIA)

13:30 (10 min) **3. Küberreservi õppuse järelmid** – infopunkt (RIA)

13:40 (10 min) **4. Tallinna Mehhanism –** infopunkt (VÄM)

13:50 (10 min) **5. IT-koalitsioon (KAM)**

14:00 (20 min) **6. AOB** – infopunkt ja arutelu

14:20 (10 min) **Lõppsõnad** – vajadusel arutelu

Riigi Infosüsteemi Amet

3. Küberreservi õppuste järelmid

Raimo Peterson

RIA, kriitilise infrastruktuuri küberkaitse osakond

Õppus “Küberreserv 2023”

- Toimus 6-9.11.2023
- Partneriteks Elektrilevi ja Tele2.
- Reageerijateks RIA, riigi IT majad ja KL KKÜ.
- Kaasa mängisid MKM, KLIM, TTJA.
- Õppusel mängis kaasa 120+ isikut.
- Õppus koosnes (1) staabiharjutusest, (2) tehnilisest harjutusest, (3) kommunikatsioonimängust ja (4) logistika läbiharjutamisest.

Õppuse stsenaarium

- Kriis algas tormist, mis põhjustas üleriigilisi elektri- ja sidekatkestusi.
- Kuna tormikahjustuste likvideerimise ajal ilmnesid anomaaliad siis jõuti järeldusele, et Elektrilevi ja Tele2 vastu on paralleelselt läbi viidud ka ulatuslik küberrünnak.
- Küberrünnak oli sedavõrd ulatuslik, et Elektrilevi ja Tele2 vajasid selle lahendamisel RIA abi.

Taktikalised järeldused ja õpikohad

- Kübertehnilised ülesanded olid piisava raskusastmega ja toimisid.
- Infovahetus toimis. Info kättesaamisel vajalik ka tagasiside.
- Meeskondade koostoimimist tuleb rohkem harjutada.
- Tiimijuhtimine ilma taustateadmiseta keeruline.
- …..

Strateegilised järeldused ja õpikohad

- Reserv toimib ja kõikide tasemete kaasatus on hea.
- Ministrid peaks olema rohkem kaasatud, ka peaminister.
- Vabatahtlike rollide deconflicting (kaitseliit, abipolitseinik, küberreserv, vabatahtlik pääste jms.)
- Ekspertide võimed peaksid olema eelkaardistatud, et saaks kaasata kindla profiiliga eksperte.
- Vaja eraldi töövahendeid (mobiilsed kit-id, läpakad)
- Õhinapõhisest kontseptuaalseks.

Järgmised sammud

- Küberreservi kontseptsiooni koostamine
- 2024 aasta õppuse ettevalmistus

Aitäh!

raimo.peterson@ria.ee

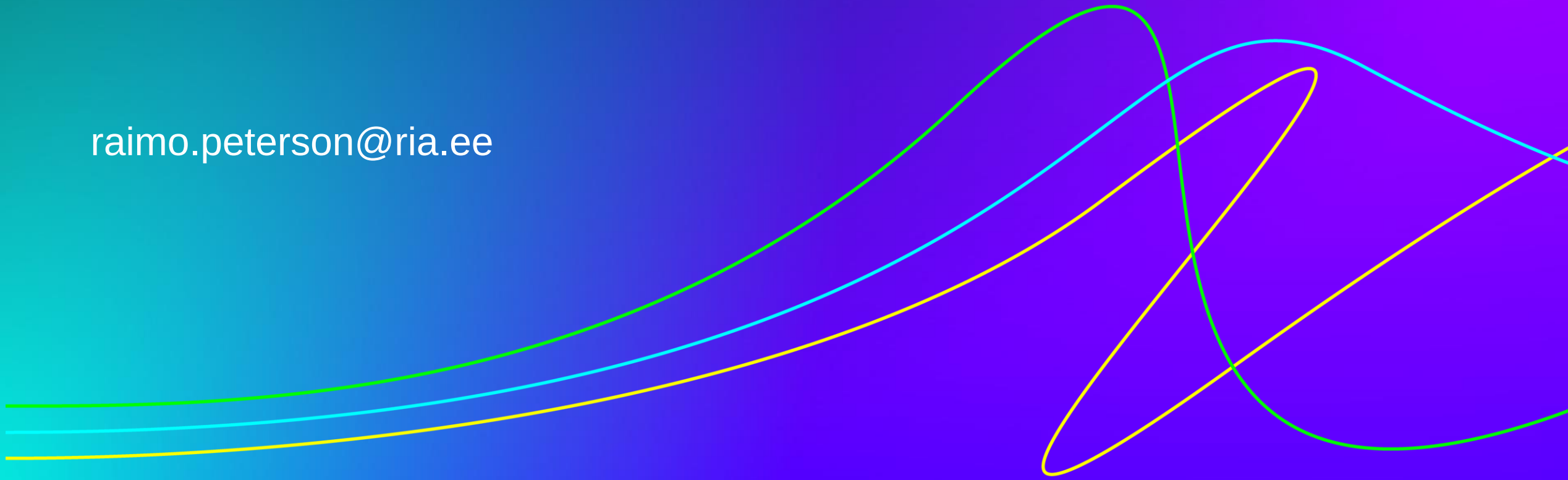

MAJANDUS- JA KOMMUNIKATSIOONI-MINISTEERIUM

PÄEVAKORD

13:00 (5 min) **Sissejuhatus** – kinnitatakse päevakord

13:05 (10 min) **1. Olukord küberruumis** – infopunkt (RIA)

13:15 (15 min) **2. Kübervaldkonna hetkeolukord ja olulised teemad** (MKM, RIA)

13:30 (10 min) **3. Küberreservi õppuse järelmid** – infopunkt (RIA)

13:40 (10 min) **4. Tallinna Mehhanism –** infopunkt (VÄM)

13:50 (10 min) **5. IT-koalitsioon (KAM)**

14:00 (20 min) **6. AOB** – infopunkt ja arutelu

14:20 (10 min) **Lõppsõnad** – vajadusel arutelu

VÄLISMINISTEERIUM

4. Tallinna mehhanism

Tanel Sepp, VM DKO

27.02.2024

Ukraina

- Küber kui tavapärane sõjapidamise osa ja sellega suurenenud roll küberjulgeoleku alastes tegevustes
- UA poolt erinevad abipalved, doonorite seas tavapärane „kes ees, see mees“
- Selge vajadus paremaks koordinatsiooniks nii UA kui doonorite poolt.
- Esmane kohtumine 2023.a veebruaris — UA, 10 riiki, EL ja NATO.

Tallinna Mehhanism

- Inspiratsiooniks Rammsteini formaat sõjaliseks abiks
- 30.05.2023 koordinatsioonigrupi kohtumisel Tallinnas lepiti kokku üldine raamistik mitte-sõjalise küberabi andmiseks
- 21.09.2023 „Tallinna mehhanismi“ loomine, selle avamine 20.12.2023 doonorite poolt ja 7.02.2024 UA poolt Kiievi küberkerksuse konverentsil
- Osalejad: CA, DE, DK, EE, FR, NL, PL, SE, UK, US; vaatlejatena NATO ja EL
- Eesmärk: prioriseeritud UA vajadused kokku viia doonorite võimalustega
- Struktuuris:
  - Front office — EE
  - Back office — PL
  - Juhtkomitee — 3-4 korda aastas

Seni tehtu

- Front office täitmine küberatašee lähetamisega Kiievisse
- Tihe suhtlus UA osapooltega — UA-sisene koordinatsioon täna täiesti uuel tasemel (valitsuse määrus, UA oma nägemus praktilisest rakendamisest)
- Kohapealne suhtlus erinevate osapooltega
- Kontaktid seni abistamisel osalenud ettevõtete ja organisatsioonidega (CRDF, CDAC)

Meie võimalused

- ITL kaudu Eesti ettevõtete ja osapoolte informeerimine, osalemine
- VM arengukoostöö eelarvest €500000 projektideks (2024)
- Võimalused suuremateks projektideks koostöös teistega
- Eesti kübernarratiivi toetamine (sh IT-koalitsiooniga koostöö)
- Suurendada doonorite ringi kui aeg küps

VÄLISMINISTEERIUM

Aitäh!

MAJANDUS- JA KOMMUNIKATSIOONI-MINISTEERIUM

PÄEVAKORD

13:00 (5 min) **Sissejuhatus** – kinnitatakse päevakord

13:05 (10 min) **1. Olukord küberruumis** – infopunkt (RIA)

13:15 (15 min) **2. Kübervaldkonna hetkeolukord ja olulised teemad** (MKM, RIA)

13:30 (10 min) **3. Küberreservi õppuse järelmid** – infopunkt (RIA)

13:40 (10 min) **4. Tallinna Mehhanism –** infopunkt (VÄM)

13:50 (10 min) **5. IT-koalitsioon (KAM)**

14:00 (20 min) **6. AOB** – infopunkt ja arutelu

14:20 (10 min) **Lõppsõnad** – vajadusel arutelu

KAITSEMINISTEERIUM

5. IT-KOALITSIOON

Laura Oolup
Kaitseministeerium

27.02.2024

Ülevaade

Juhtriigid: Eesti ja Luksemburg

Liikmesriigid (8)*: Belgia, Holland, Island, Itaalia, Läti, Leedu, Taani, Ühendkuningriigid

Loodud 19.09.2023 UDCG kohtumisel Ramsteinis, esimesed 7 riiki (EE, LU, UA, LV, LT, BE, DK) allkirjastasid selleks tahtedeklaratsiooni

Senised panused: 10 mEUR (LU), ~12mEUR (DK), 500kEUR (EE), *in-kind* (LV ja LT), 10mEUR (NL), ~1.8mEUR (UK)

UA kirjeldanud vajadused 2024.aastaks, hinnanguline kogumaksumus ~150mEUR

*Peatselt liitumas Jaapan ja Poola

KAITSEMINISTEERIUM

„Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia rolli selles sõjas on kindlasti keerulisem tabada, kuna kineetiline tegevus rindel on palju nähtavam. Sellegipoolest on küberdomeenis toimuv oluline võimendaja tegevusele füüsilisel lahinguväljal. “

Hanno Pevkur
Kaitseminister

Eesmärk

Turvalise, toimiva ja NATO standarditele vastava IKT taristu võimaldamine Ukraina Kaitseministeeriumile ning Kaitseväele

- Turvalise infovahetuse võimaldamiseks UAF käsuahelas;
- Kaitseressursside paremaks haldamiseks;
- Olukorrapildi parendamiseks lahinguväljal;
- Vastupanuvõime tugevdamiseks küberrünnakutele;

2024. aasta vajadused

1. Taktikalise side võime arendamine pataljoni tasemel;
2. Kaitseministeeriumi andmekeskuste (piiratud, salajase ja AK) laiendamine;
3. Lõpp-kasutajate seadmed infosüsteemide (Oberig, LOGFAS, SAP) rakendamiseks;
4. SDWAN taktikaline võrk;
5. Küberturbevõimed (MOD ja UAF SOC-de arendamine);
6. MoD ja UAF innovatsioonivõimete toetamine;
7. UAF küberolupildi analüüsivõimekuse kasvatamine ning sidesüsteemi vastupanuvõime tugevdamine;
8. Tarkvara arendamise toetamine (nt Korovai).

Toimimismudel

Juhtriigid: kesksed kontaktpunktid kõikidele koalitsiooniga seotud osapooltele ning koordineerivad IT-koalitsiooni rakendamist;

Doonorriigid: oodatud andma rahalist panust ühishangeteks ja/või in-kind panused;

Juhtgrupp: juhtimis- ja otsustusõigust omav organ, milles esindatud Ukraina, juhtriigid ja doonorriigid;

Koalitsiooni toimimise ja juhtimise põhimõtted, sh hanke- ja finantsküsimused jm rakendussätted on kirjeldatud koalitsiooni koostöökokkuleppes.

Hankimine ja rahalised põhimõtted

Peamine hankija NATO hankeagentuur *(NATO Support and Procurement Agency - NSPA)*

- Lähtub IT-koalitsiooni juhtgrupi suunistest;
- Nõuete valideerimine hangeteks koostöös Ukrainaga;
- Hankelepinguid sõlmib vastavalt juhtgrupi heakskiidul;

Juhtgrupi heakskiidul võivad hankeid teostada ühisrahastu eest teisedki agentuurid;

Hankeid viiakse läbi osalisriikide panustest loodud ühisrahastu eest (kontot haldab LU).

KAITSEMINISTEERIUM

AITÄH!

Laura Oolup
Laura.Oolup@kaitseministeerium.ee

MAJANDUS- JA KOMMUNIKATSIOONI-MINISTEERIUM

PÄEVAKORD

13:00 (5 min) **Sissejuhatus** – kinnitatakse päevakord

13:05 (10 min) **1. Olukord küberruumis** – infopunkt (RIA)

13:15 (15 min) **2. Kübervaldkonna hetkeolukord ja olulised teemad** (MKM, RIA)

13:30 (10 min) **3. Küberreservi õppuse järelmid** – infopunkt (RIA)

13:40 (10 min) **4. Tallinna Mehhanism –** infopunkt (VÄM)

13:50 (10 min) **5. IT-koalitsioon (KAM)**

14:00 (20 min) **6. AOB** – infopunkt ja arutelu

14:20 (10 min) **Lõppsõnad** – vajadusel arutelu

6. AOB

- Kohtuasja seis
- KJN-i liikmelisus ja formaat
  - Palve üle vaadata oma põhi- ja asendusliikmed
  - Ootused teemade osas ja ülesehitus,
  - Kestvus: 1,5-2 tundi
- Kübervaldkonna järelkasv
  - Küberõpetuse lisamine haridussüsteemi
- Andmesaatkonna andmekoosseis (slaidid)
  - kriitiliste andmekogude valik
- Sihtotstarbelisest reservist taotlemine (slaidid)

Andmesaatkonna andmekoosseis

Allan Allmere

Digiriigi arengu osakond

Andmesaatkonnas

- E-toimiku süsteem
- Elektrooniline kataster
- Elektrooniline kinnistusraamat
- Kommertspandiregister
- Maksukohustuslaste register
- Mittetulundusühingute ja sihtasutuste register
- Rahvastikuregister
- Riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuste riiklik register
- Riigi Teataja infosüsteem
- Riigikassa infosüsteem
- Sotsiaalkaitse infosüsteem
- Äriregister

Lisamise ettepanek

- Laevakinnistusraamat
- Kinnipeetavate, vahistatute, arestialuste ja kriminaalhooldusaluste andmekogu
- Kohtute infosüsteem
- Karistusregister
- Jälitustoimingute infosüsteem
- E-notar infosüsteem ja iseteenindusportaal
- Pärimisregister
- Abieluvararegister
- Konsulaarametniku ametitoimingute ja diplomaatiliste passide andmekogu
- Välislepingute andmekogu
- Kaitseväekohustuslaste register
- Eesti Hariduse Infosüsteem
- Tervise Infosüsteem
- Tervishoiukorralduse infosüsteem
- Sotsiaalteenuste ja -toetuste andmeregister
- Majandustegevusregister
- Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve infosüsteem

Kehtiva Vabariigi Valitsuse 09.12.2022 määruse nr 121 "Võrgu- ja infosüsteemide küberturvalisuse nõuded" alusel **tuleb varundada võrgu- ja infosüsteemide tarkvara lähtekood, andmed ja taastejuhendid.**

TULEVIK: Luuakse komisjon, kelle ülesandeks on hinnata andmekogude lisamist või eemaldamist andmesaatkonnast.

Murekoht!

- Meie kõige olulisemad ja kriitilisemad süsteemid on oma arhitektuuri ja tehnoloogia valikuga „ajale jalgu jäänud“ ja nende käitamine riigist eemal on suur väljakutse.

- Enne uutesse süsteemidesse investeerima hakkamist peaksid kõik haldusalad oma teenused üle vaatama ja veenduma, kas need vastavad tänapäeva parimatele praktikatele.

MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTEERIUM

Sihtotstarbeline reserv

Riikliku küberturvalisuse osakond
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
27. veebruar 2024

Eelarve

- 2023.a eelarve 2 404 918 eurot, sh kasutamata jääk 1 294 874 eur
- **2024.a eelarve 2 947 317 eurot**, sh 2023.a jääk

Ajakava

- **1. märts 2024** – e-kiri taotluste vastuvõtmise alustamise kohta
- **31. märts 2024** – taotluste esitamise tähtaeg e-postile natalja.zinovjeva@mkm.ee
- **19. aprill 2024** – tagasiside taotlejale tema rahastuse otsuse osas

2023.a taotlused

Kellele	Eraldatud summa 2023
Siseministeerium	489 939
Kaitseministeerium	20 000
Justiitsministeerium	422 280
Rahandusministeerium	177 824
Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet	0
Riigi IT keskus	0
Vabariigi Presidendi Kantselei	0
Tervise Arengu Instituut	0
Tervise ja Heaolu Infosüsteemide Keskus	0
Registrite ja Infosüsteemide keskus	0
Maaeluministeerium	0
Kaitseliit Küberkaitseüksus	0

2023.a kasutamata jääk kokku 1 294 874 eurot

NB!
Kes taotlesid 2023, aga raha 2023 välja ei küsinud – peavad uuesti taotlused esitama!

Tingimused

- Formaat põhineb suure tõenäosusega asutustele juba tuttaval **A4 + Excel vormil**, mille vaatame üle
- Kindlasti **peavad taotluses olema** välja toodud:
  - ✓ konkreetsed tegevused
  - ✓ nende oodatav mõju
  - ✓ eelarveline jaotus tegevuste vahel
  - ✓ tegevuste ajakava kvartali täpsusega
- Iga valitsemisala kohta esitab vastav ministeerium **ühe koondtaotluse**
- pärast MKM RKO kooskõlastuse saamist saab VV SR taotluse Rahandusministrile esitada vaid ministeerium, Riigikantselei või põhiseaduslik institutsioon.
- Täpsem kord reservist vahendite taotlemiseks on välja toodud siin: https://www.riigiteataja.ee/akt/112022019004

Hindamise põhimõtted (1)

1. Taotluse aluseks olev tegevus/projekt peab panustama otseselt **vahendite saaja** ja/või **riigi küberturvalisuse taseme tõstmisesse**
2. Tegevus/projekt peab suhestuma **Digiühiskonna Arengukava 2030 sätestatud küberturvalisuse valdkonna eesmärkidega, fookusega suuremal kriisihalduse võimekusel, küberturbe meetmete rakendamisel, riskipõhisel juhtimisel, tõhusamal seirel jm.**
3. Taotlus peab arvesse võtma RES protsessi ja muid rahataotlusi, välistamaks dubleerimist.

Hindamise põhimõtted (2)

- **2023 baaskübervõimed:**
  - Taakvara osakaalu vähendamine
  - Logide haldus
  - Küberturbealane teadlikkus
  - Identiteedihalduse tõhustamine
  - Pilvteenuste kasutus ja riskide dokumenteerimine

- **mõju** on oluline kriteerium e. mis kasu asutus/ed taotlusega saavad **asutuse ja/või riigi küberturvalisuse taseme tõstmisesse**

Ühiskoolitusvajadused

- Kas osa koolitusi keskselt teha?
- 2023.a koolitustaotlused:

Taotlused	Koolitus
Kaitseministeerium	E-ITS infoturbestandardi koolitus Kaitseministeeriumi valitsemisala töötajatele – **rakendamise töötuba**
Siseministeerium	Küberturvalisuse koolitused infoturbejuhtidele ja -ekspertidele (CISM, CISP, Cloud Security)
RIT	Infoturbe koolitused RIT töötajatele – **tehnilised koolitused, tuua välja oskused**
Maaeluministeerium	Koolitada personal turvaliste arenduste, pilvetehnoloogia, läbistustestimise valdkonnas – **RIA pentestimise võimekus**
TTJA	Analüüsid, koolitused, teavitus alates 2024.a

MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTEERIUM

Aitäh!

Riigi küberturvalisuse osakond
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium

MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTEERIUM

Lõppsõnad
Aitäh!